

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	22544 середня освіта (українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22544
Назва ОП	середня освіта (українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Зелінська Оксана Юріївна, Наумець Ольга Анатоліївна, Кричун Людмила Петрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.10.2020 р. – 10.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://kul.pnu.edu.ua/%d0%be%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%do%bd%d1%96-%d0%bf%d1%80%do%be%do%b3%d1%80%do%bo%do%bc%do%b8-%d1%82%do%bo-%d0%b7%do%bo%do%b1%do%b5%do%b7%do%bf%do%b5%d1%87%do%b5%do%bd%do%bd%d1%8f-%d1%81%do%bf%do%b5/>

Програма візиту експертної групи <https://nmv.pnu.edu.ua/2020/10/06/%d0%bf%do%bb%do%bo%do%bd-%d0%b4%do%b8%d1%81%d1%82%do%bo%do%bd%d1%86%d1%96%do%b9%do%bd%do%be%d1%97-%d1%80%do%be%do%b1%do%be%d1%82%do%b8-%d0%b5%do%ba%d1%81%do%bf%do%b5%d1%80%d1%82%do%bd%do%be%d1%97-14/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма “Середня освіта (українська мова і література)” у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” побудована на основі власного бачення ЗВО особливостей підготовки фахівця-філолога для закладів освіти різного типу - від ЗЗСО до ЗВО. Випускові кафедри в цілому та група забезпечення зокрема, так спроектували освітній процес, що його учасники мають можливості реалізувати всі свої професійні амбіції, здобувши міцну теоретичну підготовку й набувши необхідних компетентностей для подальшої практичної діяльності. На ОП створені всі умови для належної підготовки фахівців: прекрасна матеріально-технічна база, велика, наповнена новою літературою бібліотека, комп'ютерні класи та лабораторії, розвинена інфраструктура, у тому числі й для осіб з особливими освітніми потребами. ЗВО орієнтується на світові норми організації діяльності, як-от: не допускає академічної недобросовісності, визнає й дотримується прав кожного учасника освітнього процесу, уся інформація про діяльність університету оприлюднюється на його офіційному вебсайті. Особливою гордістю ОП є педагогічні кадри, які забезпечують її реалізацію. Це і відомі автори підручників з української літератури для ЗЗСО, і знані за межами України вчені-філологи, і викладачі, котрі працюють у ЗЗСО. Випускові кафедри в цілому та група забезпечення зокрема, так спроектували освітній процес, що його учасники мають можливості реалізувати всі свої професійні амбіції, здобувши міцну теоретичну підготовку й набувши необхідних компетентностей для подальшої практичної діяльності. На ОП створені всі умови для належної підготовки фахівців: прекрасна матеріально-технічна база, велика, наповнена новою літературою бібліотека, комп'ютерні класи та лабораторії, розвинена інфраструктура, у тому числі й для осіб з особливими освітніми потребами. ЗВО орієнтується на світові норми організації діяльності, як-от: не допускає академічної недобросовісності, визнає й дотримується прав кожного учасника освітнього процесу, уся інформація про діяльність університету оприлюднюється на його офіційному вебсайті. Особливою гордістю ОП є педагогічні кадри, які забезпечують її реалізацію. Це і відомі автори підручників з української літератури для ЗЗСО, і знані за межами України вчені-філологи, і викладачі, котрі працюють у ЗЗСО.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами освітньої програми є її спрямування на підготовку конкурентоспроможного вчителя/викладача для закладів освіти різного типу з урахуванням регіонального контексту та ринку праці. Цілі ОП ґрунтуються на Стратегії розвитку ПНУ ім. В. Стефаника, ПРН відповідають Національній рамці кваліфікацій для другого (магістерського) рівня. Особливістю ОП є система практичної підготовки майбутніх філологів, а також спрямованість усіх ОК на розвиток соціальних навичок soft skills. Позитивною практикою ОП є те, що для вступу закладом розроблено й оприлюднено каталог тестів, на базі якого укладаються вступні білети. Також позитивною практикою програми є інноваційні методики і форми навчання, наприклад, бінарні лекції, навчання в лабораторії загальноуніверситетської платформи “Агенти змін”, й академічна дисципліна: для кожного навчального предмета передбачено форму контролю, критерії оцінювання, а особливості проведення таких заходів наведені в інформаційно насичених силабусах. Викладачі, що забезпечують виконання НП цієї освітньої програми, мають високі професійні здобутки, постійно підвищують свою кваліфікацію, декілька з них працює за сумісництвом в інших закладах освіти. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності та публікаційну активність педагогів. Інформація про діяльність закладу, освітню програму, установчі та регулювальні документи розміщені на офіційному вебсайті ЗВО, тобто перебувають у вільному доступі. Освітня програма Середня освіта (українська мова і література) має широкі перспективи подальшого розвитку й реалізації для потреб регіону.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Відсутність врахування міжнародного досвіду підготовки фахівців. Рекомендуємо налагодити зв'язки з українознавчими кафедрами зарубіжних закладів вищої освіти та вивчити можливості запровадження їхнього позитивного досвіду. Недостатньо розроблена система опитування стейкхолдерів. Рекомендуємо удосконалити онлайн-систему та методику анкетування стейкхолдерів стосовно оновлення ОП і зробити її максимальною доступною на офіційному вебсайті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Наявність обмежень у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибору дисциплін з інших ОП. Рекомендуємо вдосконалювати процедури вибору дисциплін на інституційному рівні, укласти загальноуніверситетський каталог, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Відсутність у програмі вступних випробувань методичної компоненти. Рекомендуємо доповнити програму та каталог тестів для вступників завданнями з методик викладання української мови та літератури. Відсутність чіткого узгодження мети і фокусу програми у плані професійного призначення її

випускника, а також в окремих випадках нескоригованість компетентностей, програмних результатів та ОК. Рекомендуємо скоригувати мету і фокус програми та відредагувати у матрицях відповідність компетентностей і програмних результатів навчання освітнім компонентам.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Проаналізувавши цілі освітньої програми “Середня освіта (українська мова і література)” та ознайомившись із місією та стратегією ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», експертна група встановила, що цілі ОП лежать у площині загальної Стратегії розвитку ЗВО, основних векторів діяльності університету, його позиціонування та поступу. ЗВО бачить себе науково-дослідницьким центром світового рівня, потенціал якого впливає на розвиток регіону та формування людського капіталу. Мета ОП полягає в підготовці магістрів середньої освіти, які володіють фаховими знаннями та відповідними компетентностями з української мови і літератури та методик їх викладання, педагогіки і психології, необхідними для вирішення складних спеціалізованих завдань у сфері середньої освіти, здатних інтегруватися в український та загальноєвропейський освітній простір. Заявлена в національному університеті освітня програма фокусується на підготовку фахівців для закладів освіти різних рівнів акредитації за предметною спеціалізацією «українська мова і література» в теоретико-практичному та науково-дослідницькому аспектах, що не суперечить статті 29 Закону України «Про вищу освіту» й дає право такому ЗВО «здійснювати підготовку фахівців з вищою освітою за власними експериментальними освітніми програмами та навчальними планами». Отже, унікальність ОП Середня освіта (українська мова і література) полягає в підготовці творчого філолога для широкого діапазону освітніх закладів – від ЗЗСО до ЗВО. Хоча заявлена мета ОП та її фокус мають певні розбіжності, зокрема стосовно професійного призначення випускника, однак її загальний зміст дозволяє стверджувати про її кореляцію із місією та стратегією ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час співбесід зі студентами та роботодавцями було зафіксовано факти долучення цієї категорії стейкхолдерів до обговорення та вдосконалення заявленої для акредитації ОП. Практично всі здобувачі підтвердили врахування їхніх пропозицій щодо змін в ОП. На жаль, О. Стронський не зміг пригадати, свої пропозиції, тому говорити про реалізацію його побажання про введення курсів, пов'язаних з інтерпретацією етномовних явищ, не доводиться. Під час оновлення чинної освітньої програми враховувалися також думки роботодавців, висловлені ними на засіданнях кафедри української літератури, що було зазначено у процесі їхнього інтерв'ювання. Так, директор ліцею № 23 ім. Р. Гурика. М. Василик підтвердив унесення пропозиції щодо вивчення інноваційних форм викладання. Інших стейкхолдерів, котрі вносили пропозиції щодо оновлення ОП, на зібранні фокус-групи не було, хоча в програмі візиту вони були заявлені. У процесі опрацювання наданих на запит ЕГ витягів з протоколів засідань ученої та методичної рад філологічного факультету, а також кафедр української мови та української літератури експертною групою було встановлено, що всі зазначені вище пропозиції стосовно формування цілей та програмних результатів навчання та перегляду ОП були предметом обговорень на зібраннях викладачів факультету чи спільних засіданнях викладачів і роботодавців. Так, пропозиції НПП стосовно змін і доповнень до ОП зафіксовані на двох засіданнях, про що свідчать Витяг із Протоколу засідання кафедри укр. літ. №9 та Витяг із Протоколу спільного засідання кафедри укр.мови та укр. літ. №12. Побажання здобувачів освіти були предметом обговорень на двох зібраннях (Витяг із Протоколу засідання методради філологічного факультету №8; Витяг із Протоколу засідання кафедри укр. літ. №8). Пропозиції зовнішніх стейкхолдерів стали предметом дискусій на трьох зібраннях, що відображено у Витязі з Протоколу засідання методради філологічного факультету №6; Витягах з Протоколу засідань кафедри укр. літ. №7 і №10. У ході співбесід із завкафедрами та деканом, а також у процесі ознайомлення із сайтом ЗВО було встановлено, що на факультеті створено Раду стейкхолдерів, на засіданнях якої обговорюються ОП та інші питання, пов'язані з її реалізацією (<https://bit.ly/2FkxesJ/>). У процесі інтерв'ювання фокус-групи роботодавців було також встановлено, що розробники ОП підтримують тісний зв'язок з управлінням ДСЯО в Івано-Франківській області, про що повідомила нач. відділу інституційного аудиту цієї служби Л. Касіян. Вона також підтвердила факт врахування в оновленій ОП пропозиції щодо розширення проблематики вивчення магістрантами регіонального літературного контексту. Отже, ЕГ може засвідчити, що всі категорії стейкхолдерів реально залучаються до формування змісту

освітньої програми Середня освіта (українська мова і література). Їхні пропозиції враховано в оновленій та оприлюдненій ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У ході опрацювання змісту ОП та силабусів ОК ЕГ установила, що ОП загалом ураховує тенденції розвитку спеціальності і галузевий контекст. Сучасні підходи до формування фахівця в галузі освіти враховано у викладанні кількох методичних ОК. Про це свідчать мета, темарії лекцій і практичних, списки літератури. ЕГ підтверджує, що майже всі списки літератури з цих навчальних дисциплін переглянуто й оновлено (крім «Педагогіка та психологія вищої школи»). Хоча незрозумілим виявився той факт, що в силабусі з «Педагогіки та психології вищої школи» розміщено теми, які стосуються виключно психологічної компоненти дисципліни. Тем із педагогіки ЕГ там не виявила. Це свідчать про дещо формалізований підхід групи забезпечення та гаранта ОП до змісту ОК та його оновлення. Хоча при ознайомленні з ОП в ЕГ виникли питання щодо доцільності вивчення методик викладання мови і літератури в ЗВО, проте в ході проведення зустрічей з фокус-групами, зокрема з НПП, гарантом та завідувачами кафедр, а також зважаючи на автономію ЗВО та стратегію університету, уважаємо, що ці ОК є своєрідним маркером оригінальності самої ОП. Вивчення ОП, силабусів, співбесіди зі здобувачами, випускниками ОП та роботодавцями засвідчили, що ОП дає змогу забезпечити підготовку конкурентоспроможного випускника в галузі Освіта / Педагогіка. Цьому сприяють такі ЗК: ЗК 1.; ЗК 5.; ЗК 6.; ЗК 11, а також ФК, як-то: ФК 2; ФК 3; ФК 4; ФК 5; ФК 11; ФК 13. На підготовці вчителя-філолога зосереджені такі програмні результати: ПРН3; ПРН 6; ПРН. 10; ПРН 11; ПРН 12; ПРН 13; ПРН 14. Інтерв'ювання випускників ОП і роботодавців переконують, що розробники та група забезпечення ОП усвідомлюють тенденції розвитку сучасного ринку праці. При проведенні порівняльного аналізу двох освітніх програм – попередньої (<https://bit.ly/3iPHxCL>) й оновленої (<https://bit.ly/33QbvSO>) ЕГ установила, що розробники ОП урахували тенденції аналогічних вітчизняних освітніх програм. Тож навчальний заклад демонструє свою позицію щодо оновлення змісту та структури ОП, що робить її динамічною й актуальною. Урахування змісту іноземних ОП на цій освітній програмі не виявлено. Як свідчать співбесіди з фокус-групами випускників цієї освітньої програми та роботодавців, ОП враховує регіональний контекст, що виявляється як у її змістові (вивчення спадщини В. Стефаника, специфіки південно-західних діалектів та гуцульської говірки як їхнього складника), так і в розумінні й безпосередній участі деканату факультету й НПП, задіяних у реалізації ОП, у формуванні кадрового потенціалу області. За словами декана, а також студентів та випускників ОП, в університеті піклуються про працевлаштування фахівців та постійно контактують у цьому напрямку з відповідними службами міста й області. Отже, ЗВО демонструє чітке розуміння тенденцій розвитку спеціальності, її галузевий контекст, вимоги до вчителів-філологів другого (магістерського) рівня на сучасному ринку праці та досвід аналогічних вітчизняних ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт ВО у галузі Середньої освіти відсутній, тому ЗВО керується НРК. Проаналізувавши заявлені в ОП результати навчання, експертна група констатує факт, що укладачі ОП розробили таку освітню програму, яка базується на вимогах Національної рамки кваліфікацій до фахівця другого (магістерського) рівня. Підтвердженням цього є, власне, цілі ОП, спрямовані на «підготовку висококваліфікованих магістрів середньої освіти, що мають фундаментальні знання з української мови і літератури, психолого-педагогічних дисциплін, демонструють сучасне критичне мислення та володіють компетентностями, необхідними для вирішення стандартних і нестандартних завдань у професійній педагогічній діяльності, володіють методологією проведення наукових досліджень». Ця мета ґрунтується на позиції НРК, якими повинні володіти випускники сьомого рівня: здатність випускників розв'язувати складні задачі і проблеми в освітній галузі або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Отже, ОП «Середня освіта (українська мова і література)» повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій за її 7-м рівнем.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма «Середня освіта (українська мова і література)» є перспективним напрямом підготовки вчителів-філологів для Прикарпаття і повністю вписується в стратегію розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Вона враховує регіональний контекст та сфокусована на формування конкурентоспроможного випускника, який би зміг працювати в будь-якому закладі освіти – від ЗЗСО до ЗВО. Особливістю й ознакою автономії ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» вважаємо саме спрямування цієї ОП на підготовку креативних педагогічних кадрів, здатних до продовження

науково-дослідницької роботи в галузі філології. Зміст програми, її компетентності та результати навчання погоджуються з академічною спільнотою, здобувачами освіти та органами державної влади, що відповідають за якість освіти на Івано-Франківщині. Програмні результати навчання відповідають сьомому рівневі Національної рамки кваліфікацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Для вдосконалення ОП та розширення її освітніх можливостей ЕГ рекомендує: 1) оскільки мета і фокус програми нескорельовані у плані професійного призначення її випускника, то слід привести у відповідність ці позиції ОП; 2) через те, що наявна в ЗВО онлайн-система опитування стейкхолдерів розроблена не на достатньому рівні, а також вона не завжди доступна, рекомендуємо розробити як саму онлайн-систему, так і методику анкетування стейкхолдерів стосовно питань удосконалення ОП і зробити її максимально доступною на офіційному вебсайті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»; 3) у зв'язку з відсутністю врахування міжнародного досвіду підготовки фахівців за цією ОП рекомендуємо гарантові ОП налагодити зв'язки з українознавчими міжнародними установами й вивчити можливості щодо втілення їхніх найкращих ідей.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом відповідає критерію. Виявлені недоліки не впливають суттєво на оцінювання ОП і можуть бути усунені технічно.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП “Середня освіта (українська мова і література)” та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства до навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти і становить 90 кредитів ЄКТС, що відображено в освітній програмі та навчальному плані.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст аналізованої ОП має чітку структуру. Компоненти освітньої програми логічно пов'язані між собою і передбачають формування загальних і фахових компетентностей, а також практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Експертна група підтверджує взаємопов'язаність освітніх компонентів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП зорієнтований на предметну область спеціальності 014 Середня освіта. Українська мова і література, спрямований загалом на підготовку вчителя, який викладатиме українську мову і літературу в закладах загальної середньої освіти, а також ліцеях, коледжах, училищах. Для реалізації цілей програми до неї включено ОК, спрямовані на формування компетентностей, які дозволяють організовувати освітній процес “Застосування інноваційних технологій на уроках словесності”, “Методика викладання української мови та української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації”. Під час зустрічі ЕГ із НПП викладачі переконливо обґрунтували, що для розширення можливостей працевлаштування та кар'єрного зростання здобувачів до ОП включено такі ОК, як “Педагогіка і психологія вищої школи”, “Методика викладання української мови та української літератури у ЗВО” та педагогічну асистентську практику. Філологічний складник підготовки магістра за спеціальністю 014 Середня

освіта. Українська мова і література формують “Історія лінгвістики та теорія мови”, “Історія літературознавчих вчень і методика аналізу художнього тексту” . ЕГ дійшла висновку, що обов’язкові компоненти ОП в їх теоретичній та практичній реалізації засвідчують безпосередній зв’язок зі спеціальністю та забезпечують належну підготовку фахівців.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Аналіз ОП показав, що у її структурі передбачено необхідну кількість кредитів, для дисциплін вільного вибору здобувачів. Процедура вибору відбувається згідно з “Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника” права на вільний вибір навчальних дисциплін” (<https://bitly.su/AAvdZ>). На сайті факультету філології розміщено каталог вибіркових дисциплін (<https://bitly.su/nqaM>). Каталог вибіркових дисциплін (<https://bitly.su/bEEeBT>) оприлюднено і на сайті кафедри української мови та сайті кафедри української літератури (<https://bitly.su/ОбK4gX6>). У ході проведення інтерв’ю ЕГ із завідувачами кафедр, деканом ЕГ з’ясувала, що здобувачі, які вирішили здобувати ступінь магістра знайомляться з переліком вибіркових дисциплін, завершуючи навчання на бакалаврській програмі. Під час зустрічі з експертною групою здобувачі підтвердили, що вони ознайомлені з процедурами вибору дисциплін і змістом вибіркових компонентів, пояснили, що вони добровільно пишуть заяви на вибір дисциплін і свідомо віддають перевагу фахово зорієнтованим предметам, щоб набути високого рівня майстерності і належно підготуватися до майбутньої професійної діяльності. ЗВО надав заяви студентів, які вони писали для вибору дисциплін, що підтверджує можливість формування їхньої індивідуальної освітньої траєкторії. Під час зустрічей на фокус-групах адміністрація факультету та викладачі повідомили членам експертної групи, що в університеті триває робота, спрямована на вдосконалення процедур вибору навчальних дисциплін та створення загальноуніверситетського каталогу, нині в університеті триває технічне розроблення системи електронних кабінетів для здобувачів, платформи, через яку буде здійснюватися вибір дисциплін, що сприятиме вдосконаленню та розширенню можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В аналізованій ОП та навчальному плані передбачено належну кількість кредитів, які забезпечують практичну підготовку здобувачів вищої освіти, що цілком дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Організація практик здійснюється відповідно до нормативних документів ЗВО, а саме Положення про організацію та проведення практики в університеті (<https://bitly.su/AQQ3AHY>) На сайті кафедри української мови розміщено вичерпну інформацію про організацію практик: програми практик, методичні рекомендації, графіки практик, зразки документів та бази практик. (<https://bitly.su/PPD5>). Здобуттю компетентностей, необхідних для професійної діяльності, сприяє проект «Готуємося до практики» під керівництвом доцента кафедри української мови В. Грещук. У рамках проекту відбуваються зустрічі з педагогами-професіоналами, випускниками, які працюють у закладах освіти. (<https://bitly.su/dcMYPic9>). Відгуки здобувачів освіти, висловлені під час зустрічей, свідчать про високий рівень організації практичної підготовки у ЗВО. Здобувачі схвально оцінюють керівництво практикою з боку НПП, задоволені базами практик. Про налагоджену системну роботу з організації практик свідчить інформація на сайтах кафедр української мови і української літератури, де представлено фотозвіти про проходження практик, враження від проведених уроків тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз компонентів ОП “Середня освіта (українська мова і література)” показав, що в сукупності вони забезпечують набуття здобувачами соціальних навичок. Значна кількість дисциплін ОП розвивають уміння комунікувати, критично аналізувати інформацію, організовувати процес свого навчання та самоосвіти.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/31vwwR3>), навчальний час, відведений на самостійну роботу, повинен становити від 1/3 до 2/3 загального обсягу начального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. На ОП викладачі розробили завдання для самостійної роботи студентів та контролюють їх виконання відповідно до графіка (<https://bit.ly/35mvrMH>). Окрім того, обсяг самостійної роботи окреслено в силабусах навчальних дисциплін. Під час зустрічі з експертною групою здобувачі вищої освіти підтвердили реалістичний обсяг самостійної роботи й адекватність вимог щодо її виконання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП, що акредитується, не здійснюються.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивними практиками у ЗВО є налагоджена чітка система забезпечення високого рівня практичної підготовки здобувачів. Вона передбачає не тільки проходження практик у закладах різного рівня акредитації, а й постійну взаємодію з високопрофесійними фахівцями-практиками через організацію зустрічей, залучення фахівців-практиків до освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкою стороною є те, що студенти поки що не мають цілковитої змоги обрати дисципліни із будь-якої освітньої програми. Рекомендуємо удосконалити процедури вибору дисциплін на інституційному рівні, укласти загальноуніверситетський каталог, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на те, що ОП, яку акредитують, відповідає законодавчим вимогам, здобувачі вищої освіти мають можливість формувати власну освітню траєкторію, здобувати «м'які навички», практичні компетентності, а університет має реалістичний план щодо усунення недоліків, які незначно впливають на якість освітньої програми, експертна група оцінює критерій 2 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Вивчивши офіційний вебсайт ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», експертна група дійшла висновку, що Правила прийому до цього ЗВО перебувають у вільному доступі (<https://bit.ly/2GRDFnH>). Загалом інформація, розміщена там, цілком структурована і зрозуміла. Разом з тим членам експертної групи видалася немотивованою однотипність (абсолютна ідентичність) оприлюднених тестів, що використовуються для проведення фахового вступного випробування на спеціальність Філологія та Середня освіта (українська мова та література). Таких тестів представлено 1431, розміщені вони на 260 сторінках і розподілені на два рівні – базовий та основний. Кожен із цих рівнів містить завдання виключно філологічного спрямування. Під час інтерв'ювання відповідального секретаря приймальної комісії університету ЕГ з'ясувала, що, за словами цієї посадової особи, у 2020 році було оновлено базу вступних тестів і додано близько 350 тестових завдань з методики

викладання української мови та літератури. Однак при детальному вивченні усіх 1431 питання доданих питань методичного характеру виявлено не було. На сайті приймальної комісії також оприлюднено Програми вступних випробувань з фаху (<https://bit.ly/2GUz8kj>), де в самій назві заявлено про наявність питань з методик викладання. Проте при детальному вивченні цієї програми ЕГ не виявила методичного блоку. Тож можна зробити висновок, що ЗВО лише формально підходить до оновлення програм та вступних тестів для прийому абітурієнтів на цю конкурсну пропозицію. Проявів дискримінації абітурієнтів у документах приймальної комісії не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Опрацювавши основні положення «Правил прийому до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ЕГ установила, що цей документ урегулює основні моменти прийому абітурієнтів на конкурсну пропозицію (ОП «Середня освіта (українська мова і література)» й базується на «Умовах вступу до ЗВО у 2020 році». Університетом визначено форму й методику проведення вступного іспиту з фаху. У ході проведення бесіди з відповідальним секретарем приймальної комісії ПНУ ім. В. Стефаника було з'ясовано, що фахове вступне випробування (Комплексний іспит з української мови і літератури та методик їх викладання) проводиться у формі тестів, а екзаменаційний білет методом випадкової вибірки формує система дистанційного навчання закладу. ЕГ проаналізувала зміст оприлюднених тестів і констатує, що вони охоплюють повну програму цього вступного іспиту, за винятком того факту, що не містять жодного питання з методики фаху, як і сама програма. Під час опрацювання змісту матеріалу, оприлюдненого на сайті університету, ЕГ установила, що ЗВО враховує особливості ОП «Середня освіта (українська мова і література)», підтримуючи вступників з особливими успіхами у навчанні, зокрема переможців і призерів II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади, II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей, VIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, XVIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. Така підтримка обґрунтовується статтею 4 Закону України «Про вищу освіту», дозволяючи встановлювати «привілеї» окремим категоріям вступників Після пояснень відповідального секретаря приймальної комісії особливостей розрахунку конкурсного бала на цю освітню програму експертна група дійшла висновку, що він цілком аргументований і може використовуватися університетом як показник визначення рівня початкових компетентностей вступника. Тож, ЕГ констатує достатній ступінь врахування особливостей ОП у Правилах прийому до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група вивчила Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3jNvQOa>) та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3dmLvBS>), які розміщені на вебсайті ЗВО, й установила, що університет усвідомлює важливість і необхідність таких кроків для сучасних здобувачів освіти. Ці документи відповідають чинному українському законодавству, чіткі, зрозумілі, доступні для всіх учасників освітнього процесу. Зазначені положення підтверджують політику ЗВО, спрямовану на інтеграцію у світовий освітній простір. Цими положеннями університет також демонструє підтримку студентів, які здобували освіту на інших ОП і хочуть навчатися на іншій ОП. Прикладів реалізації зовнішньої і внутрішньої мобільності здобувачів в університеті не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час ознайомлення з публічними документами ВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» експертна група опрацювала зміст Положення про зарахування результатів неформальної освіти (<https://bit.ly/3oWZdpQ>). У результаті цього констатуємо факт наявності такого положення, а також засвідчуємо поінформованість здобувачів, котрі навчаються на ОП «Середня освіта (українська мова і література)» про можливість зарахування результатів неформальної освіти. Цей факт було підтверджено здобувачами під час зустрічі з фокус-групою самоврядування факультету. Студенти поінформовані про таку можливість, вони наголосили на тому, що в минулому навчальному році університетом було оплачено ряд курсів на платформі EdEra, усі охочі могли здобути таку неформальну освіту. Більше того, здобувачі наголошували, що такі курси можуть бути їм зараховані як навчальні модулі з окремих освітніх компонентів, а отже, й зафіксовані у заліковій книжці. Тож, в університеті є бачення можливості для студентів здобуття освіти різними шляхами, у тому числі й неформальної.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО створено належні умови для доступу усіх охочих до інформації щодо загальних положень вступу, вимог до абітурієнта, порядку подачі документів та зарахування тощо. Правила прийому відповідають чинному законодавству України й не містять дискримінаційних положень. На офіційному вебсайті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» розміщено програму для вступу на ОП «Середня освіта (українська мова і література)», а також базу тестів, які використовуються для укладання екзаменаційних білетів з фаху. У закладі розроблено й уведено в дію ряд положень, котрі регламентують порядок зарахування, перезарахування результатів діяльності студентів, здобутих під час зовнішньої і внутрішньої академічної освіти, а також у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Зважаючи на те, що ЗВО має достатні позиції щодо доступу до ОП та визнання результатів навчання, проте неповне й непослідовне застосування їх на ОП «Середня освіта (українська мова і література)», а також з метою її удосконалення рекомендуємо: 1) оскільки ОП спрямована на підготовку вчителя/викладача, то й програма для вступників на неї повинна містити базові позиції з методик навчання фаху, тому групі забезпечення варто переглянути програму для вступників на ОП «Середня освіта (українська мова і література)» й доповнити її відповідно; 2) через те, що ОП фокусується на підготовці педагога, вона має перевірити набуті методичні компетентності бакалавра. Тому слід було б доповнити каталог тестів для вступників завданнями з методик викладання української мови та літератури; 3) відсутність у вступних тестах завдань відкритого типу не дає змогу перевірити рівень розвитку креативності вступника, його лінгводидактичні компетентності, тому, оцінюючи позитивний досвід автоматизації перевірки тестів з фахового вступного випробування, рекомендуємо додати до перевірки декілька питань відкритого характеру, як-от: есе, власне висловлення тощо. Така практика сприятиме реалізації мети ОП, дозволивши перевірити мовленнєву компетентність вступника.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЗВО має чітку й конкретну позицію щодо майбутнього абітурієнта ОП «Середня освіта (українська мова і література)». Надані рекомендації можуть сприяти поліпшенню внутрішнього наповнення програми для вступників і дозволять рекомендувати до зарахування мотивованих і креативних абітурієнтів. Доступ до освітньої програми та визнання її результатів можна оцінити за рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На підставі вивчення інформації, наведеної у відомостях самооцінювання, силабусів навчальних дисциплін та інших матеріалів, які надав ЗВО, а також проведених інтерв'ювань із НПП та здобувачами ЕГ констатує, що використовувані на освітній програмі «Середня освіта (українська мова і література)» методи навчання забезпечують досягнення програмних цілей і результатів навчання. На ОП застосовують студентоцентровані методи: пошуковий, проблемний, дослідницький, практичний, реалізуючи їх у формі диспутів, дискусій, що дає змогу критично осмислювати матеріал. Візитівкою методичної майстерності викладачів є впровадження бінарних занять, лекцій та практичних. Наприклад, професор Ольга Слоньовська організувала бінарне практичне заняття із заслуженим вчителем України Марією Грицишин (Українська гімназія м. Івано-Франківськ). Під час проведення експертної експертну групу запрошували відвідати бінарне заняття «Методичні особливості вивчення лірики», яку проводили професор О. Слоньовська та С. Нестеренко - викладач культурології, куратор бази практики, Івано-Франківського фахового коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист. Запис лекції надали ЕГ. З'ясовано, що й інші викладачі кафедр застосовують новітні методи навчання та проходять тренінги, які дають змогу впроваджувати нові форми роботи в освітній процес. Схвальну оцінку застосуванню нових методів навчання здобувачі висловлюють на факультетських сайтах, особливе зацікавлення викликають заняття у формі батлу, які проводила професор Мафтин Н. (<https://bit.ly/zjoEovo>). Особливістю навчання за цією освітньою програмою в Прикарпатському університеті є те що, частина викладачів на кафедрі української літератури є письменниками, що надає особливого тону лекційним і семінарським заняттям. На заняттях здобувачі мають змогу безпосередньо проникати в творчу лабораторію

письменника, більш глибоко зрозуміти процеси породження художніх текстів. Інформацію про те, що методи навчання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, студенти підтвердили під час зустрічей з експертною групою. На ОП “Середня освіта (українська мова і література)” враховують принципи академічної свободи, зокрема студенти можуть вільно обирати теми курсових і кваліфікаційних робіт або запропонувати власну тему для досліджень.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час проведення експертизи ОП встановлено, що необхідну інформацію про цілі, зміст, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів можна знайти на сайтах кафедр, які відповідають за реалізацію ОП. На сайті кафедри української літератури та кафедри української мови у рубриці “Навчально-методична робота” <https://bit.ly/35kQ4c1> ; <https://kum.pnu.edu.ua/#у> розміщено силабуси навчальних дисциплін, темарій кваліфікаційних робіт, програми практик, вимоги до самостійної роботи, вимоги до екзаменів. Під час зустрічей із фокус-групами НПП та здобувачів ЕГ встановила, що необхідну інформацію здобувачі отримують вчасно, викладачі кафедр також інформують студентів про цілі, зміст та програмні результати своєї дисципліни, критерії оцінювання і терміни виконання самостійної роботи на перших заняттях зі своєї навчальної дисципліни. На сайті факультету філології розміщено документ, у якому викладено порядок оцінювання студентів: “Порядок про організацію та проведення оцінювання успішності студентів” (<https://bit.ly/35lwFYx>) .

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Науково-дослідна діяльність студентів організовується згідно з Положенням про студентський науковий гурток, проблемну групу і кафедральний (міжкафедральний) науковий семінар ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” (<https://bit.ly/2IY9xYN>) . На кафедрі української мови функціонують дві проблемні групи студентів і три наукових гуртки, наукові результати досліджень здобувачі представляють на звітних конференціях (<https://bit.ly/37wos6I>) . За наукові досягнення студентів відзначають грамотами (<https://bit.ly/2TioLJL>) . Наукові здобутки студенти оприлюднюють, публікуючи статті у «Студентському філологічному віснику»; у цьому збірнику опубліковано статті, здобувачів, які навчаються на освітній програмі, яка акредитується. (<https://bit.ly/31rkqIT>) . ЗВО надав список публікацій здобувачів, які навчаються на цій ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Експертна група ознайомилась із відомостями самооцінювання, силабусами начальних дисциплін, провела зустрічі з фокус-групами. На підставі отриманої інформації констатуємо, що викладачі постійно оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Оновлення курсів відбуваються систематично з урахуванням актуальних тенденцій розвитку спеціальності, результатів підвищення викладацької майстерності, власних напрацювань викладачів. Наприклад, до змісту навчальної дисципліни “Історія лінгвістики та теорія мови” (викладач проф. Грещук В.В., Думчак І.М) внесено теми із нових напрямів лінгвістики: лінгвопрагматики, дискурсології, комунікативної лінгвістики тощо), на нових здобутках у галузі літературознавства побудовано курс навчальної дисципліни “Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність”(викладач - проф. Хороб С.). У курсі розкрито сутнісні характеристики основних методів і методик, поширених у сучасній науці про художній твір і письменницьку творчість. На основі сучасних наукових досягнень і сучасних практик побудовано курс «Застосування інноваційних технологій на уроках словесності», на якому здобувачі опановують сучасні інноваційні методики викладання української мови і літератури, сучасні технології, знання яких необхідне для фахівця освітньої галузі (викладач - доц. Бабій І.).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності відповідає стратегії розвитку ЗВО, що засвідчено відповідним документом Стратегія розвитку ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” на 2020-2027 рр.” (<https://bit.ly/37u8vO9>) . Факультет філології, на базі якого реалізується аналізована ОП, активно співпрацює із закордонними університетами, де студенти та викладачі мають змогу проходити практику й підвищувати кваліфікацію, зокрема в рамках укладених угод між ЗВО та Варшавським, Ягеллонським університетами, університетом з Гожува Великопольського, університетами з Оломоуца та Брно. Міжнародна діяльність НПП є значно ширшою, ніж представлено у відомостях про самооцінювання освітньої програми. Свідченням реальної співпраці є публікації НПП кафедри української літератури та кафедри української мови спільних колективних

монографій з викладачами кафедри україністики Варшавського університету. Проф. Мафтин Н. В. взяла участь у підготовці трьох англomовних колективних монографій (Sense), виданих у Польщі, була учасником наукового проекту «Польська і українська жіноча проза міжвоєнного періоду – перспектива модернізму». Проект здійснювався від березня 2014 до лютого 2017 року на базі Інституту досліджень літературознавчих Польської академії наук. Викладач кафедри української літератури, доктор філологічних наук Солецький О.М. має публікації у виданні Единбурзького університету «Language and Psychoanalysis», що індексується в наукометричних базах Scopus, Web of Science. Науковці кафедр беруть участь у міжнародних конференціях, що проводяться за межами України, матеріали яких опубліковані в наукових збірниках. Доцент кафедри української мови Пославська Н. у 2020 році пройшла наукове стажування з актуальної та важливої для забезпечення якості вищої освіти теми: «Академічна доброчесність: виклики сучасності» на базі Вищого Семінаріуму Духовного університету UKSW (Варшава). Викладання на ОП враховує зарубіжний досвід викладання. Наприклад, заступник декана О. Лазарович слушно зауважила, що в зарубіжних закладах вищої освіти магістри можуть викладати на кафедрах, тому, орієнтуючись на таку практику, до ОП було включено дисципліну з методик викладання у вищій школі.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивними практиками ОП, яку акредитують, є використання інноваційних методів навчання, оновлення змісту навчальних дисциплін, відповідно до досягнень в галузі та потреб майбутньої професійної діяльності. Запровадження насичено інформативних силабусів. Сильною стороною є практика викладання та наукових досліджень, пов'язаних з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, участь викладачів у написанні спільних із зарубіжними колегами наукових монографій, участь у міжнародних проєктах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОПП «Середня освіта (українська мова і література) повністю відповідає вимогам критерію 4. Експертна група констатує дотримання вимог студентоцентрованого підходу, принципів академічної свободи. Належним чином організовано інформування здобувачів про освітні компоненти ОП та вимоги до вивчення дисциплін. На високому рівні відбувається організація наукової діяльності здобувачів. Експертна група оцінює критерій 4 як такий, що має рівень відповідності А.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Ознайомившись зі змістом силабусів навчальних дисциплін ОП, вивчивши систему оцінювання, поспілкувавшись зі здобувачами, експертна група зазначає, що загалом на ОП розроблена чітка й зрозуміла система контрольних заходів та форм оцінювання студентів. У силабусах ОК, а вони оприлюднені на сайті кафедри української літератури, виокремлено спеціальний розділ «Система оцінювання курсу», у якому визначено форми контролю, схему оцінювання за кожною з них і загальну систему оцінювання навчальної дисципліни. За словами здобувачів освіти цієї ОП, у закладі функціонує п'ятибальна шкала поточного оцінювання на практичних заняттях, оцінювання за різні види письмових і контрольних робіт, тестування з предмета на дистанційній університетській платформі. Студенти також зазначали, що про підходи до оцінювання та його критерії вони дізнаються або із силабусів, або на першому практичному занятті. З деяких ОК, наприклад, «Застосування інноваційних технологій на уроках словесності» передбачено зарахування результатів неформальної освіти (20 балів за сертифікат, здобутий під час навчання на рекомендованих чи самостійно обраних платформах). Разом з тим, вивчаючи списки силабусів ОК, ЕГ не виявила такого документа для курсу «Історія літературознавчих учень і методика аналізу художнього тексту».

Окрім цього, на сайті представлено Програми з «Виробничої педагогічної практики в закладах освіти» та «Виробничої педагогічної (асистентської) практики», де зовсім не зазначено ані форм контролю, ані критеріїв оцінювання за цей вид практичної роботи (зазначимо, що і в навчальному плані, і в ОП не визначено форми контролю за жодну з педагогічних практик, хоча під час бесіди з керівником відділу навчально-виробничої практики університету було встановлено, що результати практик студенти захищають публічно, за що їм і виставляється оцінка). На запит ЕГ ЗВО надіслав силабус Практики (але чомусь представлена Виробнича (науково-дослідницька) практика, про яку не йдеться ані в ОП, ані в НП). У цьому силабусі передбачено систему оцінювання, однак ЕГ вона видалася не до кінця зрозумілою: із чого конкретно і за які форми звітності складається кінцевий бал. ЕГ констатує факт, що всі передбачені на ОП форми і методи контролю здатні перевірити все те, що заплановано в ОК. Під час дистанційної експертизи також було окрему увагу приділено системі організації навчання в умовах карантину. ЕГ провела зустріч з керівником дистанційного центру університету, який продемонстрував можливості цієї платформи й прокоментував особливості її роботи під час дистанційного навчання здобувачів. ЕГ переконалася, що дистанційна платформа активно задіяна в освітньому процесі, на ній зафіксовано кількість здобувачів, які проходили тестування й кількість оцінених робіт. У процесі інтерв'ювання студентів ЕГ переконалася, що здобувачі ознайомлені з системою дистанційного навчання й активно залучені в неї.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Як зазначено в самій ОП та у Відомостях про самооцінювання, оскільки стандарт вищої освіти для спеціальності 014 Середня освіта відсутній, то ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» загалом і група забезпечення та гарант ОП зокрема, визначилися самостійно з формою проведення атестації – це публічний захист кваліфікаційної роботи магістра. ЕГ опрацювала оприлюднену на сайті кафедри української літератури (<https://bit.ly/2SM69ln>) та кафедри української мови (<https://bit.ly/2SPjQjj>) інформацію про кваліфікаційні роботи для здобувачів цієї освітньої програми. Виходячи з аналізу тем, можемо зробити висновки, що лише декілька з них виявляють фокус ОП, усі ж інші теми, особливо представлені на сайті кафедри української мови, відображають лише філологічну компоненту підготовки вчителя.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Як свідчить аналіз чинних положень (усі вони зазначені у Відомостях про самооцінювання), які стосуються процедурних аспектів проведення контрольних заходів, у ЗВО встановлено чіткі й зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що доступні для всіх учасників освітнього процесу. За словами НПП та здобувачів освіти, більшість контрольних заходів нині проводяться на дистанційній платформі університету, що свідчить про об'єктивність форм контролю й унеможливорює упереджене ставлення викладачів до студентів. Під час співбесід з різними фокус-групами здобувачів ЕГ установила, що студенти поінформовані про можливість оскарження оцінки за залік чи екзамен, вони висловлювали думки щодо можливості скласти іспит за талоном №2 або №3, також зазначали, що можуть звернутися до декана факультету з відповідною заявою або до студентського Сенату. Таким чином, ЕГ констатує факт наявності в університеті загалом і на ОП зокрема, дієвої системи забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів освіти. Як свідчать Відомості про самооцінювання та відповіді студентів під час проведення інтерв'ю, випадків упередженого ставлення викладачів до здобувачів освіти, а також оскарження оцінки на ОП не зафіксовано. ЕГ установила, що в університеті функціонують декілька структурних підрозділів, які займаються моніторингом різних аспектів діяльності академічного персоналу. При ретельному ознайомленні із сайтом ЗВО експертною групою було виявлено декілька анкет, спрямованих на вивчення кількох напрямків, однак такої, що досліджувала б думку здобувачів освіти стосовно об'єктивності їхнього оцінювання, знайдено не було. На сайті Навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи є перелік досліджень, проведених зі здобувачами ОП «Середня освіта (українська мова і література)» - <https://bit.ly/33TeHND>, проте детально проаналізувати зміст таких анкет ЕГ не змогла (через відсутність таких анкет або у зв'язку з неможливістю на них перейти (<https://bit.ly/3jkZARp>)). На запит експертної групи ЗВО надіслав документ, проте він лише дублює наявний на сайті перелік моніторингів. Тому ЕГ вважає, що така робота в закладі проводиться, але вона має дещо закритий характер, хоча повинна бути прозорою, зважаючи на ідеї студентоцентризму, що закладені в Стратегії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Вивчивши матеріали справи за Критерієм 5 та опрацювавши відповідні сторінки на сайті ЗВО, експертна група дійшла висновку, що ЗВО сповідує політику академічної доброчесності. Підтвердженням того є відповідні положення: «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»; «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»; «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bitly.su/yMrZf4>), а також створений у січні 2020 року Центр забезпечення якості. Отже, політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності є зрозумілими й чіткими. Зустрівшись з академічним персоналом та здобувачами, що навчаються на ОП «Середня освіта (українська мова і література)», ЕГ з'ясувала, що загалом здобувачі освіти поінформовані про необхідність і важливість дотримання академічної доброчесності в сучасних умовах здобуття освіти. Вони зазначали, що на цих питаннях наголошується на початку вивчення кожної навчальної дисципліни, їх попереджають перед і під час складання іспитів, а також під час написання магістерської роботи. Студентам відомо, які інструменти протидії академічному плагіату існують в університеті. З-поміж них здобувачі називали повторне складання іспиту, доопрацювання магістерської роботи. Викладачі засобами протидії плагіату й недоброчесності називали особливі (творчі) теми курсових і магістерських робіт, виконання тестових завдань на дистанційній платформі закладу. Уважно вивчивши Відомості про самооцінювання, ЕГ виявила один із шляхів протидії академічній недоброчесності – позбавлення академічної стипендії. Це питання стало предметом співбесіди з головним бухгалтером ЗВО. Керівник бухгалтерії запевнила, що в університеті 43% студентів денної форми, що навчаються за бюджетні кошти, отримують академічні стипендії, які ніхто не може в студентів відібрати. Інформація, представлена у Відомостях про самооцінювання, очевидно, дещо помилкова (це стосується лише питань позбавлення академічної стипендії). НПП, що працює на ОП, також відповідальний за дотримання норм академічної доброчесності. Випадків порушення норм доброчесності, за свідченням усіх задіяних до опитування фокус-груп, на ОП «Середня освіта (українська мова і література)» не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивною практикою Освітньої програми Середня освіта (українська мова і література) є той факт, що вона функціонує в умовах загального сприяння ЗВО у напрямку формування чесного й академічно добropорядного випускника. Це ґрунтується на локальних положеннях та підтримується різними учасниками освітнього процесу – від викладачів, що працюють на цій програмі, спеціальних загальноуніверситетських органів контролю та сприяння до самих здобувачів освіти. Викладачами групи забезпечення ОП розроблено різні форми і види контролю, а також механізми й засоби оцінювання компетентностей та результатів навчання здобувачів з усіх навчальних дисциплін. Позитивною практикою є той факт, що в університеті налагоджується система контролю за академічною доброчесністю, що свідчить про загальну політику ЗВО в напрямку боротьби з академічним плагіатом. Кожен силабус ОК цієї освітньої програми наголошує на «нульовій толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Щоб удосконалити ОП за позиціями Критерію 5, ЕГ рекомендує: 1) зважаючи на нескорельованість ОП та НП, доопрацювати зазначені документи в напрямку, по-перше, назви педагогічних практик, що проводяться на другому(магістерському) рівні, по-друге, визначитися з чіткими та зрозумілими для здобувачів критеріями оцінки за позиціями звітності за практики, по-третє, установити форму контролю за обидві практики, передбачені цією ОП; 2) оскільки випускники ОП повинні володіти компетентностями і НР, передбаченими для вчителя/викладача, то групі забезпечення та гарантові ОП варто було б розглянути можливість введення ще однієї форми атестації – кваліфікаційного екзамену з методик викладання української мови і літератури в закладах різного типу. Це, по-перше, спрямує підготовку фахівця в русло середньої освіти, а по-друге, дасть змогу перевірити набуті професійні лінгводидактичні якості.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, система оцінювання здобувачів та позиція щодо академічної доброчесності за ОП «Середня освіта (українська мова і література)» відповідають вимогам критерію. Зазначені рекомендації є лише окремими позиціями, які допоможуть закладові вдосконалити цю ОП у напрямку конкретизації вимог до практик та атестації випускника. Експертна група оцінює критерій 5 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група встановила, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації освітньої програми, відповідає напряму ОП, а інформація, подана у Відомостях про самооцінювання, достовірна й підтверджує можливість НПП фахово викладати відповідні дисципліни. Про високий професіоналізм НПП, які викладають на освітній програмі, що акредитується, свідчить їхня діяльність у царині творення підручників для шкіл. Викладачі кафедри української літератури факультету філології – кандидат педагогічних наук, професор Слоньовська О, доктор філологічних наук, професор Мафтин Н., кандидат філол. наук, доцент Вівчарик Н. підготували підручники з української літератури для закладів середньої освіти (перегляд за лінками: <https://bit.ly/341kYd> ; <https://bit.ly/3oi4mCO> ; <https://bit.ly/2Td8oQn>). ЕГ пересвідчилась, у достовірності поданої у Відомостях про самооцінювання інформації про те, що цей доробок органічно влітається в навчальну програму дисципліни «Методика викладання української мови та української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації», і це забезпечує тісний зв'язок теоретичного навчання з подальшою професійною діяльністю здобувачів вищої освіти. Свідченням високого професіоналізму викладачів є й те, що під їхнім керівництвом захищено кандидатські дисертації: проф.Хороб С. І. - захищено 10 кандидатських і 2 докторські дисертації; проф. Голод Р.Б. - захищено 3 кандидатські дисертації і 1 докторську дисертацію, проф. Мафтин Н. В. - захищено 4 кандидатські дисертації, проф. Піхманець Р. В. - захищено 3 кандидатські дисертації, доцент Баран Є. М. - захищено 6 кандидатських дисертацій. Потужним осередком наукових досліджень є кафедра української мови, викладачі якої залучені до реалізації ОП. Під керівництвом В.В. Грещука підготували і захистили кандидатські дисертації 26 аспірантів і здобувачів, 7 з яких зараз є членами кафедри української мови. Професор Голянич М.І. підготувала сімох кандидатів філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. На кафедрі української мови діють дві наукові школи. Викладачі кафедр української мови та української літератури, які викладають на ОП, є членами спеціалізованих учених рад: К 20.051.02 для захисту кандидатських дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.01 – українська мова та К 20.051.13 спеціалізованої вченої ради для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальностями 10.01.01 – українська література, 10.01.05 – порівняльне літературознавство (<https://bit.ly/37rT8G4> ; <https://bit.ly/3m2Miee>) . ЕГ вважає, що рівень кадрового складу, який працює над виконанням НП за ОП, є надзвичайно високим, що забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Експертна група підтверджує, що процедури конкурсного добору НПП регламентовані Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/3jem8TW>) є прозорими, дають змогу забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час проведення експертизи ЕГ установила, що роботодавці залучені до процедур забезпечення якості освітніх програм, організації та реалізації освітнього процесу. На факультеті філології, де реалізується ОП “Середня освіта. Українська мова і література”, проводять зустрічі з потенційними роботодавцями, на яких останні окреслюють перспективи майбутньої професії та стимулюють сумлінно оволодівати комплексом професійно зорієнтованих знань, умінь і навичок, щоб бути конкурентоспроможними фахівцями (<https://bit.ly/2NegiIx>). На факультеті філології створено Раду стейкхолдерів, яка координує діяльність викладацького складу кафедр, здобувачів вищої освіти та зацікавлених сторін. Рада стейкхолдерів здійснює свою діяльність відповідно до Положення про Раду стейкхолдерів факультету філології. Названий документ було надано ЕГ. Робота ради спрямована на вдосконалення якості підготовки майбутніх фахівців. Рада стейкхолдерів бере участь в обговоренні освітніх програм, можливостей майбутнього працевлаштування студентів. До ради стейкхолдерів входять: голова ради - директор Івано-Франківського ліцею №23 М. Василик; учитель-методист Калуського ліцею В. Власенко – заступник директора Івано-Франківського міського центру дитячої та юнацької творчості; Шаран О. – завідувач відділу краснавчої літератури Обласної універсальної наукової бібліотеки імені І. Франка; Жураківська О. – учитель української мови та літератури Калуської гімназії та інші (<https://bit.ly/2TezP6C>) . ЗВО надав протоколи засідань ради стейкхолдерів, де обговорювали ОП “Середня освіта (українська мова і література)”. Обговорення освітніх програм на раді стейкхолдерів стало системним на факультеті філології (<https://bit.ly/3knICTK/>) . Під час здійснення експертизи було організовано зустріч членів ЕГ з представниками Ради стейкхолдерів. На засіданні фокус-групи був присутній голова Ради стейкхолдерів Василик М. та інші представники роботодавців, які вичерпно висвітлили особливості співпраці із ЗВО. На факультеті філології, де відбувається реалізація ОП, що акредитується, до організації та реалізації освітнього процесу залучають співробітників Управління Державної служби якості освіти в Івано-

Франківській області, НПП обговорювали із директором Управління Микитюк Г. І. та її заступницею Касян Л. С. та іншими співробітниками можливості і перспективи співпраці, організацію моніторингу якості набутих знань випускників факультету. Інформацію про такі зустрічі оприлюднюють на сайтах : <https://bit.ly/35jHsCF> . Представники Управління Державної служби якості освіти в Івано-Франківській області брали участь у зустрічах з ЕГ.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Проведений ЕГ аналіз показує, що у ЗВО на цій освітній програмі працюють професіонали-практики. Передусім переважна більшість НПП, які викладають на ОП “Середня освіта (українська мова і література)”, мають досвід практичної роботи в школах, крім того, викладачі Бабій І. О (стаж роботи в школі - 13 років 2 місяці) і Стефурак Р. І. (стаж педагогічної роботи в школі - 13 років 8 місяців) нині здійснюють педагогічну діяльність у музичному училищі, де пройшли кваліфікаційну атестацію, за наслідками якої отримали кваліфікаційні категорії “Спеціаліст вищої категорії” та “ Викладач-методист” відповідно, що підтверджено документально. Професіонали-практики залучаються до проведення аудиторних занять на бінарних лекціях з методики викладання української мови та методики викладання української літератури. Учителів-практиків запрошують на аудиторні заняття у рамках проекту «Готуємося до практики».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЕГ під час проведення акредитаційної експертизи, пересвідчилась, що У ЗВО налагоджена власна система професійного розвитку викладачів. Діє Центр інноваційних освітніх технологій “PNU EcoSystem”, який сприяє поширенню кращих європейських практик викладання, досвіду використання інноваційних інструментів і методів навчання. Діяльність регламентує Положення про Центр інноваційних освітніх технологій «PNU ECOSYSTEM» у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». (<https://bit.ly/3dYFW1>) /До послуг НПП подано перелік різноманітних освітніх програм і тренінгів: <https://ciot.pnu.edu.ua/> Переважна більшість НПП, які працюють за ОП, що акредитується, пройшли тренінги на базі центру та отримали сертифікати (<https://bit.ly/3dP7EZF>). Викладачі кафедри української мови у 2020 р. Бабій І., Грещук В., Іванишин Н., Пославська Н., Семенюк О., Стефурак Р. за підтримки ректорату пройшли тренінг з організації дистанційного навчання засобами пакету сервісів G Suite for Education «Я роблю це так», що підтверджено відповідними сертифікатами (<https://bit.ly/3m7Gn7C>) . Тренінги, які дозволяють підвищити викладацьку майстерність, на базі Прикарпатського університету та інших установ пройшли викладачі кафедри української літератури: Голод Р., Мафтин Н., Вівчарик Н., Залевська О., (<https://bit.ly/3dKsZDA>); (<https://bit.ly/37yHAKj>). Заклад сприяє професійному розвитку у співпраці з іншими організаціями. Ця діяльність відбувається відповідно до Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників. (<https://bit.ly/3klxzKZ>) . На прохання ЕГ заклад надав документи, які підтверджують проходження стажування викладачів у вітчизняних (Хороб С. - Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича; Львівський національний університет ім. Івана Франка - Процюк Л., Вівчарик Н., Залевська О., Слоньовська О.) та закордонних закладах освіти: в Державній вищій професійній школі в м. Хелмі (Республіка Польща) Оліяр М.; академічне стажування в University of Economy (Bydgoszcz, Poland) - Солецький О.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час проведення експертизи ЕГ пересвідчилась, що ЗВО активно стимулює розвиток викладацької майстерності. В університеті засновано власні заохочувальні відзнаки: медаль «За заслуги перед університетом», якою нагороджують НПП за досягнення в науковій та освітній діяльності, що регламентує Положення про заохочувальні відзнаки ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (<https://bit.ly/2TmjS2h>) , а також відзначають викладачів почесними грамотами, наприклад, Бабій І. О (<https://bit.ly/31vOa7i>) . На прохання ЕГ заклад надав документи, які підтверджують факти заохочення викладачів, які працюють на ОП, що акредитується. У ЗВО заохочують публікаційну активність викладачів, про що свідчить Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science (<https://bit.ly/34kMgs5>) . Дієвість цього положення підтверджено під час опитування як НПП, так і представників бухгалтерії ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивною практикою в університеті є створення дієвої внутрішньої системи професійного розвитку викладачів, спрямованої на підвищення викладацької майстерності, оволодіння новітніми методами навчання. Добре

налагодженою і системною є співпраця із роботодавцями, створення Ради стейкхолдерів. Інноваційним є заснування в університеті заохочувальної відзнаки - медалі «За заслуги перед університетом», якою нагороджують НПП за досягнення в науковій та освітній діяльності, Сильною стороною є дуже потужна наукова діяльність викладачів, які працюють на освітній програмі, що акредитується: крім належної публікаційної активності, наукова діяльність реалізується у керівництві дисертаціями, через членство у спеціалізованих вчених радах, участі у заснуванні та діяльності наукових шкіл.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Реалізація ОП відповідає вимогам критерію 6. Професійна та академічна кваліфікація викладачів коригується з цілями ОП та дозволяє досягти мети програми й ПРН; конкурсний відбір викладачів є прозорим. ЗВО активно сприяє професійному розвитку викладачів. В університеті активно діє внутрішня система професійного розвитку викладачів, ЗВО сприяє їхньому професійному зростанню, публікаційній активності. Добре налагодженою і системною є співпраця із роботодавцями, на факультеті створено Раду стейкхолдерів, які залучаються до організації освітнього процесу та обговорення освітніх програм.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази здійснено за допомогою відеотуру та шляхом опрацювання наданих ЗВО відеопрезентаційних матеріалів. Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» має належний рівень матеріально-технічного та фінансового забезпечення. Функціонує читальний зал «Бібліотека професора В. Т. Полека». Освітній процес здійснюють із використанням мультимедійних комплексів: комп'ютерні класи (комп'ютери), планшети, мультимедійні дошки, проектори. Усі вищезгадані мультимедійні комплекси здобувачі цієї ОП активно використовують. Функціонує електронна бібліотека з відцифрованими посібниками для роботи магістрантів. Наявні їдальні та кафе з належним рівнем обслуговування. Здобувачі забезпечені гуртожитками. Під час спілкування з фокус-групами скарг на матеріально-технічну базу не було. ЗВО забезпечує відповідними умовами для навчання студентів з особливими освітніми потребами. Загалом, студенти задоволені умовами як навчання, так і проживання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до всієї інфраструктури ЗВО, необхідної для освіти, а саме: користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами ЗВО.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище відповідає технічним нормам і санітарно-гігієнічним вимогам. Техніку безпеки регламентує «Положення про порядок проведення навчання / перевірки знань з питань охорони праці» та Закони України (<https://bit.ly/35onRkM>). У разі необхідності можна звернутися у медичний пункт «Здоровпункт», який функціонує в гуртожитку №4, що розташований неподалік від навчальних корпусів. У представленому відеотурі помітно, що коридори, сходи, ліфти, підйомники та пандуси перебувають у належному стані. В університеті функціонує служба

для надання допомоги у розв'язанні особистих та навчальних проблем. Також за кваліфікованою допомогою студенти можуть звернутися до Юридичної клініки.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО функціонує офіційний сайт факультету (<https://philology.pnu.edu.ua>) та сайти кафедр (<https://pnu.edu.ua>), звідки студенти можуть взяти необхідну інформацію. Наприклад, здобувачі цієї ОП при виборі дисциплін користувалися відомостями із силабусів, які розміщені на сайті кафедри української мови. Найважчий електронний розклад (<https://bit.ly/2HqmDNs>). Головний сайт ЗВО містить рубрику «Події» та «Календар подій», що дає змогу здобувачам дізнаватися про всі необхідні для них заходи. Зі слів студентів, усю необхідну інформацію вони можуть почерпнути або безпосередньо від викладачів, або із соціальних мереж (Telegram, Viber, Facebook, Instagram), що свідчить про тісно налагоджені зв'язки між усіма учасниками освітнього процесу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На освітній програмі «Середня освіта (українська мова і література)» станом на момент проведення дистанційної експертизи не навчаються студенти з обмеженими фізичними можливостями та з особливими освітніми потребами. Проте ЗВО має необхідну інфраструктуру для забезпечення можливості здобуття освіти для таких осіб: зовнішній та внутрішній пандус, що дозволяє переміщатися між корпусами, підйомник, ліфт та спеціально обладнані вбиральні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

За словами представників різних фокус-груп, встановлено, що конфліктних ситуацій на цій ОП не було. Разом з тим для запобігання таких моментів в університеті розроблено опитувальник для учасників освітнього процесу з питань безпеки та комфортності ЗВО та освітнього середовища; створено службу для надання кваліфікованої допомоги у розв'язанні особистих та навчальних проблем. Також в університеті діє гаряча лінія для зв'язку з ректором (rector@pnu.edu.ua) та телефон довіри (0342) 59-60-24 (необхідна інформація розміщена на сайті ЗВО), що підтверджено словами здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Позитивними практиками ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» вважаємо потужну матеріально-технічну та навчально-методичну бази для реалізації ОП «Середня освіта (українська мова і література)», відповідні умови для осіб з обмеженими фізичними можливостями та особливими освітніми потребами, належне забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У процесі спілкування скарг на умови навчання чи проживання висловлено не було. ЗВО має прекрасну матеріально-технічну та навчально-методичну бази, створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. З огляду на вказані позитивні сторони вимоги критерію дотримано повністю.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО наявні «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (затверджено Вченою радою 30.06.2015 р., протокол № 7 та введено в дію наказом ректора 24.07.2015 № 447) - <https://bit.ly/3ofs6Yt>.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічей з фокус-групами здобувачів, які навчаються за цією ОП, та студентським активом факультету, було встановлено, що студенти залучаються до перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. У ході розмови з'ясовано, що внесення пропозицій та рекомендацій відбувається шляхом електронного анкетування та безпосередньо на засіданнях Ради стейкхолдерів. Зокрема студентка освітньої програми «Середня освіта (українська мова та література)» Наталя Войтович була присутньою на одному із таких засідань та внесла свою пропозицію щодо запрошення вчителів-практиків для проведення тренінгів. Зі слів студентки, пропозиція була втілена, але не до кінця через карантин.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Варто зазначити, що на ОП налагоджено тісні зв'язки з роботодавцями. На факультеті створено Раду стейкхолдерів (<https://bit.ly/3jkEgvt>), на засіданнях якої переглядаються всі ОП. До складу Ради безпосередньо входять роботодавці, учителі та директори шкіл, на базах яких здобувачі освітньої програми «Середня освіта (українська мова та література)» проходять практики. Під час зустрічі з фокус-групою роботодавців їхнє залучення до перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості підтверджено експертною групою. Роботодавці вносять свої рекомендації, пропозиції та побажання (Витяг з протоколу №1, Витяг з протоколу №2).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Ураховуючи слова випускників цієї ОП, варто зазначити, що викладачі підтримують зв'язки з випускниками ОП через соціальні мережі та інші комунікатори, проте документального підтвердження цієї інформації ЕГ не виявила.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (затверджене Вченою радою університету від 29.11.2017 року, протокол №11) регламентує забезпечення якості закладу вищої освіти. Під час зустрічей з різними фокус-групами встановлено, що навчально-виробничою лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи ЗВО систематично проводяться опитування здобувачів, які навчаються на ОП. Через раціональний розподіл відповідальності співпраця між різними структурними підрозділами у ЗВО є налагодженою.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Доказом того, що зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, беруться до уваги, можна вважати залучення стейкхолдерів до перегляду ОП, наявне документальне підтвердження засідань Ради стейкхолдерів (Витяг із протоколу №1, Витяг із протоколу №2). Забезпечено прозорий механізм вибору дисциплін - каталог, з яким студенти ознайомлюються ще під час вступу на ОП (підтверджувальні слова здобувачів). Залучено здобувачів та роботодавців до перегляду ОП. Задіяно гаранта освітньої програми «Середня освіта (українська мова та література)» в освітньому процесі (дисципліна «Формування комунікативно-стратегічної компетентності майбутніх педагогів»). Розроблено «Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (проте на цій ОП така практика не застосована, хоча й передбачена в ОК «Методика викладання української мови і літератури у закладах різного рівня акредитації»). ОП підсилена дисциплінами з методик викладання української мови і літератури. Загалом зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередньої акредитації, враховано.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час бесід із різними фокус-групами академічної спільноти експертна група переконалася, що на цій ОП створено доброзичливе, комфортне, безконфліктне освітнє середовище. Деканат і кафедри здійснюють постійний моніторинг якості знань студентів за підсумками сесій, ректорських контрольних робіт, результати яких обговорюються на Вченій раді (протокол № 10 від 30.06.2020 р.). Під час проведення інтерв'ювання академічної спільноти засвідчено, що в університеті є розуміння важливості культури якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Безумовно, позитивними практиками ОП є залученість роботодавців та здобувачів вищої освіти до перегляду ОП, створення Ради стейкхолдерів, налагодження тісних зв'язків з роботодавцями. Позитивною стороною ОП вважаємо те, що ЗВО враховує рекомендації та побажання, сформульовані під час попередніх акредитацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Оскільки документального підтвердження того, що на цій ОП існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, рекомендуємо створити «Анкету випускника» чи інший документ зворотного зв'язку з такою групою стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Виявлені слабкі сторони та запропоновані рекомендації суттєво не впливають на якість освітнього процесу на ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються такими нормативними документами: Статут Університету, «Положення Про факультет (навчально-науковий інститут) ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та «Типове положення про кафедру ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», які оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО (<https://pnu.edu.ua>), проте доступ до них ускладнений через складну й незрозумілу систему навігації сайтом.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На сайті кафедри української літератури оприлюднено Проект ОП “Середня освіта (українська мова і література)” на 2020-2021 н. р. ОР Магістр та розміщено форму для відгуків (<https://bit.ly/3dOAGbK>) . Також на сайті кафедри української мови розміщено посилання на форму для отримання зауважень та пропозицій стосовно ОП (<https://bit.ly/3jehfdC>) .

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Чинну ОП розміщено на офіційному вебсайті ЗВО (<https://bit.ly/2IUByzj>). Усі зацікавлені особи можуть ознайомитися зі змістом ОП у вільному доступі на сайті.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Слід відзначити, що всі нормативні документи, котрі регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу та ОП, оприлюднені на офіційному вебсайті. Там само розміщено форми для отримання зауважень та пропозицій стосовно ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На думку експертної групи, доцільно було б чіткіше упорядкувати сайт ЗВО, зосередивши всю інформацію про ОП саме на факультетському сайті, щоб спростити пошук потрібних рубрик.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Виявлені слабкі сторони суттєво не впливають на якість освітнього процесу на ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кричун Людмила Петрівна

Члени експертної групи

Зелінська Оксана Юріївна

Наумець Ольга Анатоліївна